

رابطه طرحواره‌های ناسازگار اولیه و سازگاری زناشویی با واسطه‌گری ترس از صمیمیت در متأهلین

The Relationship Between Early Maladaptive Schemas and Marital Adjustment with Mediation Fear of Intimacy in Married People

[10.29252/jfr.15.04.02](https://doi.org/10.29252/jfr.15.04.02)

H. Seyfizadeh Arany, M.A.

M. A. of psychology

H. Zareei Mahmoodabadi, Ph.D.

Department of psychology, Yazd university, yazd, Iran

A. R. Bakhshayesh, Ph.D.

Department of psychology, Yazd university, yazd, Iran

حامد سیفی‌زاده آرانی

کارشناسی ارشد روان‌شناسی

دکتر حسن زارعی محمودآبادی ✉

گروه روان‌شناسی، دانشگاه یزد

دکتر علیرضا بخشایش

گروه روان‌شناسی، دانشگاه یزد

دریافت مقاله: ۹۶/۱۲/۲۳
دریافت نسخه اصلاح شده: ۹۸/۱۰/۱۸
پذیرش مقاله: ۹۸/۱۲/۳

Abstract

Marital adjustment measures the quality of couple relationships. So, finding variables relative to marital adjustment can affect the development of related goals in improving quality level of couple relationships. The aim of this study was to determine the relationship between early maladaptive schemas and marital adjustment and to study the mediational role of fear of intimacy in relationship between early maladaptive schemas and marital adjustment.

Corresponding Author's: yazd. Safaiye. Yazd university. Department of Psychology and Educational Science.

Email: Zareei_h@yahoo.com

چکیده

سازگاری زناشویی کیفیت روابط زوجی را اندازه‌گیری می‌کند، بنابراین شناسایی متغیرهای مرتبط با سازگاری زناشویی می‌تواند در پیشبرد اهداف مربوط به ارتقای سطح کیفی روابط زوجین مؤثر باشد. هدف تحقیق حاضر شناسایی رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و سازگاری زناشویی و همچنین تعیین نقش واسطه‌ای ترس از صمیمیت در رابطه طرحواره‌های ناسازگار اولیه و سازگاری زناشویی بود. پژوهش حاضر یک مطالعه غیرآزمایشی از نوع همبستگی (تحلیل مسیر) بود.

نویسنده مسئول: یزد، صفائیه، دانشگاه یزد، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی.

پست الکترونیکی: Zareei_h@yahoo.com

The method of this research was correlation (path analysis). The population of this research was married people in Kashan in 2017. 250 married people were selected by accessible sampling. The tools of this research were Dyadic Adjustment Scale of Spanier (DAS), Short Form of Young Early Maladaptive Schemas Questionnaire (YSQ-SF) and Fear of Intimacy Scale (FIS). Data analysed by Pearson correlation with Amos 21 Graphic and Spss 21 software Results showed that there was a negative significant correlation between early maladaptive schemas and marital adjustment for men ($r = -0/31$) and women ($r = -0/53$). There was a positive significant correlation between total score of early maladaptive schemas and fear of intimacy for men ($r = 0/43$) and women ($r = 0/58$). Moreover there was a negative significant correlation between fear of intimacy and marital adjustment for men ($r = -0/78$) and women ($r = -0/76$). The, path analysis also showed that fear of intimacy is a significant mediator for the relationships between early maladaptive schemas and marital adjustment. Therefore, early maladaptive schemas and fear of intimacy have a major role in marital adjustment. Thus, attention must be paid to early maladaptive schemas and fear of intimacy variables feels in tasking with couple.

Key words: Early Maladaptive Schemas, Fear of Intimacy, Marital Adjustment.

جامعه آماری این پژوهش مشتمل بر تمام متأهلین (زن و مرد) بود که در سال‌های ۱۳۹۵-۱۳۹۶ در شهر کاشان مشغول به زندگی بوده و حداقل سه سال از زندگی مشترک آن‌ها گذشته باشد. بدین منظور ۲۵۰ نفر از متأهلین به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها شامل پرسشنامه سازگاری زناشویی اسپانیار (DAS)، پرسشنامه طرحواره‌های ناسازگار اولیه یانگ (YSQ-SF)، مقیاس ترس از صمیمیت دسکاتنر و تین (FIS) بود. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار Spss و Amos 21 تحلیل شد. یافته‌ها نشان داد که بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و سازگاری زناشویی برای مردان ($r = -0/31$) و زنان ($r = -0/53$)، رابطه منفی و معنادار وجود دارد. بین نمره کل طرحواره‌های ناسازگار اولیه و نمره ترس از صمیمیت برای مردان ($r = 0/43$) و زنان ($r = 0/58$)، رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین بین ترس از صمیمیت و سازگاری زناشویی برای مردان ($r = -0/78$) و زنان ($r = -0/76$)، رابطه منفی و معناداری وجود دارد. همچنین یافته‌های مربوط به تحلیل مسیر نشان داد که ترس از صمیمیت میانجی‌گر رابطه طرحواره‌های ناسازگار اولیه و سازگاری زناشویی است. بر اساس یافته‌های این پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که طرحواره‌های ناسازگار اولیه نقش عمده‌ای در سازگاری زناشویی از طریق ترس از صمیمیت دارد. بنابراین لزوم توجه به متغیرهایی همچون طرحواره‌های ناسازگار اولیه و ترس از صمیمیت در کار با زوجین بیش از پیش احساس می‌شود.

کلیدواژه‌ها: طرحواره‌های ناسازگار اولیه، ترس از صمیمیت، سازگاری زناشویی.

مقدمه

زندگی زناشویی زن و مرد با ازدواج و تشکیل خانواده شروع می‌شود. ازدواج موهبتی بزرگ است و عالی‌ترین رسمی اجتماعی برای دستیابی به نیازهای اجتماعی عاطفی و امنیتی افراد بزرگسال محسوب می‌شود. انسان‌ها در خانواده به هویت و رشد شخصیتی دست می‌یابند، بنابراین خانواده عامل کمال‌بخشی

سکونت، آرامش و بالندگی اعضای خویش، به خصوص زن و شوهر است (فاریابی و زارعی محمودآبادی، ۱۳۹۴).

ترس از صمیمیت یکی از عوامل زمینه‌ساز برای جدایی و طلاق زوجین به حساب می‌آید که می‌تواند پایه‌های تحکیم خانواده را فرو ریزد (پورموحد و همکاران، ۲۰۱۸). سازگاری و رضایت زناشویی از مولفه‌های تاثیرگذار بر عملکرد خانواده و هم‌چنین صمیمیت زوجین است (زارعی محمودآبادی و همکاران، ۲۰۱۲). صمیمیت زناشویی می‌تواند در تحکیم خانواده زوجین مؤثر باشد (پورموحد و همکاران، ۲۰۱۷). بررسی‌ها نشان می‌دهد سازگاری زناشویی کیفیت روابط زوجی را اندازه‌گیری می‌کند و به‌عنوان فرایند انطباق و همسازي بین زوجها در یک زمان معین تعریف می‌شود و سازگاری زناشویی کم با طلاق تداعی می‌شود (چن، زانگ، هونگ و ساندر^۱، ۲۰۱۳). سازگاری زناشویی فرایندی است که در آن هر دو زوج به صورت انفرادی یا با همکاری یکدیگر الگوی رفتاری‌شان را برای رسیدن به حداکثر رضایت زناشویی در روابطشان، تغییر و اصلاح می‌کنند (بالی، دهینگرا و بارو^۲، ۲۰۱۰). بر اساس بررسی‌های به عمل آمده، سازگاری زناشویی دارای چهار مؤلفه اصلی است که عبارتند از: رضایت دونفری، همبستگی دونفری، توافق دونفری و بیان محبت‌آمیز (هاستون و ملز^۳، ۲۰۰۴). عملکرد مطلوب در خانواده آن است که خانواده تا چه اندازه در تحقق وظایف و کارکردهایش (ابعاد عملکرد خانواده) تواناست که به نوبه خود به توانایی سازگاری زوجین بستگی دارد (زارعی محمودآبادی و همکاران، ۲۰۱۸).

یانگ^۴ (۲۰۰۳) معتقد است طرحواره‌ها به عنوان سازنده برخی از رگه‌های شخصیتی عمل می‌کنند و طرحواره‌های ناسازگار اولیه^۵ به ویژه آن‌هایی که عمدتاً در نتیجه تجارب ناگوار دوران کودکی شکل می‌گیرند، ممکن است، هسته اصلی مشکلات منش‌شناختی و شخصیتی را شکل دهند. این طرحواره‌ها شامل ۱۸ طرحواره است که در ارتباط با پنج نیاز تحولی اساسی به وجود می‌آیند و فرد باید از همان آغاز طی تحول خود این نیازها را در رابطه با والدین و محیط با موفقیت پشت سر گذارد (دامیانو^۶ و همکاران، ۲۰۱۵). در صورت عدم حل موفقیت‌آمیز این نیازهای تحولی طرحواره ناسازگار اولیه در حوزه‌های: الف- حوزه بریدگی و طرد، ب- حوزه خودمختاری و عملکرد مختل، ج- حوزه محدودیت‌های مختل، د- حوزه دیگر جهت‌مندی، ه- حوزه گوش به زنگی بیش از حد و بازداری، به وجود خواهند آمد (یانگ و همکاران، ۱۳۸۶). طرحواره‌های ناسازگار، موجب سوگیری در تفسیر افراد از رویدادها می‌شود و این سوگیری‌ها در آسیب‌شناسی روابط میان‌فردی زوجین به صورت سوءتفاهم، نگرش‌های تحریف‌شده، گمان‌های نادرست، هدف‌ها و چشم‌داشت‌های غیرواقع‌بینانه از ازدواج و همسر خود را نشان می‌دهد (پاسکال، کریستین و جین^۷، ۲۰۰۸). دی آندریا^۸ (۲۰۰۴) و راسین^۹ (۲۰۰۵) در تحقیق خود مشخص کردند که طرحواره‌های ناسازگار اولیه با هیجانات مثبت، اعتماد به نفس و سازگاری مشارکتی همسران دارای رابطه منفی است. دومیترسکو و روسو^{۱۰} (۲۰۱۲) در تحقیق خود نشان دادند که افزایش سطوح طرحواره‌های ناسازگار اولیه به طور کلی کاهش رضایت از رابطه زناشویی را پیش‌بینی می‌کند. یافته‌های تحقیق امانی، عیسی‌نژاد و عزیزی (۱۳۹۳) بیانگر این بود که رابطه منفی بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و سازگاری زناشویی وجود دارد. هم‌چنین نتایج پژوهش مک درموت^{۱۱} (۲۰۰۸) نشان داد افراد دارای طرحواره‌های ناسازگار اولیه، رضایت از رابطه کمتری را تجربه

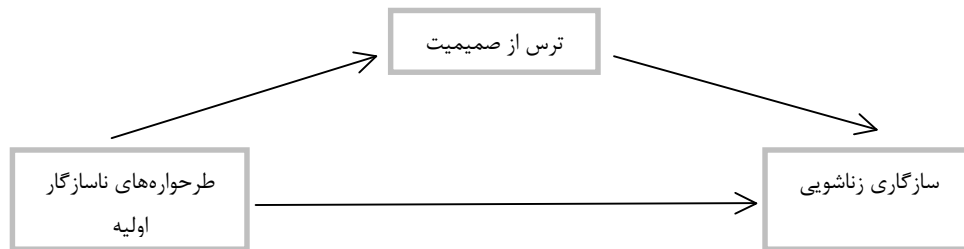
می‌کنند و طرحواره‌های بی‌اعتمادی/ بد رفتاری، بازداری هیجانی، استحقاق و بزرگ‌منشی، خویش‌داری و خودانضباطی، بیشترین ارتباط را با رضایت از رابطه به صورت منفی داشت.

رابطه طرحواره‌های ناسازگار اولیه و سازگاری زناشویی یک رابطه مستقیم نیست؛ بلکه از طریق متغیرهای دیگر که در مشکلات زناشویی نمود بارزتری دارد و عامل تداوم‌بخش ناسازگاری‌های زناشویی هستند، میانجی‌گری می‌شود و سازگاری زوجین را تحت تأثیر قرار می‌دهند. به عبارتی امروزه برخی زوجین درگیر یکی از معضلات زندگی زناشویی هستند، یعنی اکراه یا ترس از عشق ورزیدن، ترس از بیان احساسات شدید و عمیق خود و تقسیم عشق با دیگری (آتش‌پور، ابراهیمی و کاظمی، ۱۳۹۲) و در یک کلام «ترس از صمیمیت»^{۱۲}. پژوهش‌ها نشان می‌دهد عدم صمیمیت در بین زوجین می‌تواند گاهی به افسردگی و به دنبال آن اختلال در روابط زوجین منجر شود (رحیمی و همکاران، ۲۰۱۸). بودن، فیشر و نیهایس^{۱۳} (۲۰۰۹) معتقدند که تغییرات در میزان صمیمیت هیجانی زوجین در طول زمان، می‌تواند سازگاری زناشویی آن‌ها را پیش‌بینی کند. بنابراین به نظر می‌رسد یکی از مهم‌ترین عوامل و متغیر میانجی که در روند ارتباط مؤثر و نهایتاً سازگاری زناشویی اختلال ایجاد می‌کند و متأثر از طرحواره‌های ناسازگار اولیه است، متغیر ترس از صمیمیت باشد. وقتی ظرفیت و توانمندی فرد برای ابراز صمیمیت تحلیل رود، ترس از صمیمیت شکل می‌گیرد (بشارت، ۱۳۹۱). ترس از صمیمیت را به منزله ظرفیت محدود فرد برای به اشتراک گذاشتن افکار و احساسات شخصی با فرد مهم و نزدیک، مثل همسر معرفی می‌کنند. با افزایش ترس از صمیمیت، برقراری و تداوم ارتباط، احساس مثبت در روابط نزدیک و ابراز احساسات و عواطف با مشکل مواجه می‌شود و رضایت از رابطه زناشویی کاهش می‌یابد (دسکانتر وتلن، ۱۹۹۱؛ تلن و همکاران، ۲۰۰۰؛ به نقل از فیلیپز^{۱۴} و همکاران، ۲۰۱۳). در تحقیقی که به منظور بررسی رابطه ترس از صمیمیت با نوع دلبستگی و سازگاری زناشویی انجام شد، مشخص شد که ترس از صمیمیت با سازگاری زناشویی رابطه منفی و معناداری دارد (نادری اصفهانی، ۱۳۹۳). در پژوهشی که توسط استیلز^{۱۵} (۲۰۰۴) با موضوع «طرحواره‌های ناسازگار اولیه و صمیمیت در روابط عاشقانه بزرگسالان» انجام گرفت، مشخص شد که طرحواره «نقص و شرم» پیش‌بینی‌کننده صمیمیت کمتر در روابط است. همچنین در تحقیقی با عنوان نقش پیش‌بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و سبک‌های دلبستگی روی روابط عاشقانه مشخص شد طرحواره‌های حوزه خودگردانی مختل، حوزه بریدگی و معیارهای سختگیرانه، ترس از ارتباط صمیمی را به صورت مثبت پیش‌بینی می‌کند (جانگور^{۱۶}، ۲۰۱۵).

این پژوهش بر اساس فرمول‌بندی سه‌گانه رویکرد شناختی - تحولی (عامل زمینه‌ساز، تداوم‌بخش، آشکارساز)، درصدد است تا یکی از موثرترین عوامل زمینه‌ساز (یعنی طرحواره‌های ناسازگار اولیه) و سپس یکی از مهم‌ترین عوامل تداوم‌بخش (یعنی ترس از صمیمیت) در سازگاری زناشویی (عامل آشکارساز) زوجین را شناسایی کند تا در جریان زوج‌درمانی‌ها به شکل مؤثری عمل شود. از سویی با توجه به تحقیقات یک‌جانبه‌نگر پیشین کنار هم آمدن این سه متغیر کمتر دیده شده است. بنابراین پژوهشگر بر آن است که به بررسی نقش واسطه‌ای ترس از صمیمیت در رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و سازگاری زناشویی بپردازد. فرضیه‌های این پژوهش عبارتند از:

- ۱- بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و سازگاری زناشویی در متأهلین رابطه وجود دارد.
- ۲- بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و ترس از صمیمیت در متأهلین رابطه وجود دارد.

- ۳- بین ترس از صمیمیت و سازگاری زناشویی در متأهلین رابطه وجود دارد.
- ۴- طرحواره‌های ناسازگار اولیه با واسطه‌گری ترس از صمیمیت، سازگاری زناشویی در متأهلین را پیش بینی می‌کند.

نمودار ۱: مدل پیش‌فرض برای سازگاری زناشویی

روش

پژوهش حاضر یک مطالعه غیرآزمایشی از نوع همبستگی به روش تحلیل مسیر بود. بر اساس این روش، پژوهشگر درصدد شناسایی رابطه بین سه متغیر مذکور است. جامعه آماری این پژوهش مشتمل بر تمام متأهلین (زن و مرد) شهر کاشان بود که در سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۵ در شهر کاشان مشغول به زندگی بوده و حداقل سه سال از زندگی آن‌ها گذشته باشد. انتخاب این حداقل زمان به واسطه این امر بود که زوجین به یک ثبات نسبی در زندگی مشترک دست یافته باشند؛ چراکه اکثر زوجین در سه سال اول زندگی در مرحله عشق رمانتیک، زمانی که تفاوت‌ها زیاد به چشم نمی‌آید و همه چیز رنگ و بوی رمانتیکی دارد و مرحله جر و بحث (کشمکش) یعنی زمانی که تفاوت‌ها و اختلاف‌های یکدیگر برای زوجین آشکار می‌شود، را سپری می‌کنند (ایرانی‌زاده و همکاران، ۱۳۹۸). گروه نمونه این تحقیق مشتمل بر ۲۵۰ نفر از متأهلین شهر کاشان بودند. برای تعیین حجم نمونه دو مسیر مدنظر قرار گرفت؛ اولاً کرلینجر (ترجمه شریفی، ۱۳۸۳) معتقد است در تحقیقات همبستگی حداکثر برای هر متغیر ۵۰ نفر را می‌توان انتخاب کرد. از طرفی در تحلیل مسیر تعداد ۲۰۰ نفر به عنوان حجم نمونه کفایت می‌کند (به نقل از قاسمی، ۱۳۸۹).

روش انتخاب نمونه به این صورت بود که ابتدا، مناطق پنج‌گانه شهر کاشان شناسایی و سپس از میان مناطق مختلف شهری منطقه‌ای که در حد متوسط مسکونی بود، انتخاب شد، به طوری که این منطقه به لحاظ وضعیت اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و جغرافیایی جزء مناطق متوسط شهر محسوب می‌شد. سپس با مراجعه به شهرک‌ها و مکان‌های عمومی با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس، تعداد ۲۵۰ نفر را برای تحقیق انتخاب کرد. پرسشنامه‌ها ظرف مدت سه ماه درب منازل، مغازه‌ها و مکان‌های عمومی به افراد متأهلی که اهل کاشان بوده، تمایل به شرکت در پژوهش داشتند و حداقل سه سال از زندگی آن‌ها گذشته بود، ارائه می‌شد. به آزمودنی‌ها، توضیحاتی در مورد هدف کار، نوع سؤالات و نحوه پاسخگویی داده می‌شد، هم‌چنین به آن‌ها اطمینان خاطر داده شد که اطلاعات آن‌ها محرمانه باقی خواهد ماند و در صورت تمایل امکان خروج از جریان پژوهش یا ارائه نتایج کار به شخص خودشان وجود دارد. گردآوری داده‌ها، ورود داده‌ها و کدگذاری با

استفاده از نرم‌افزار Spss و تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار Amos ۲۱ انجام شد. برای تحلیل داده‌ها در سطح توصیفی از فراوانی، میانگین و انحراف استاندارد استفاده شد و در سطح استنباطی به منظور بررسی رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و سازگاری زناشویی با واسطه‌گری ترس از صمیمیت از روش همبستگی پیرسون و از روش تحلیل مسیر برای شناسایی مسیرهای مختلف رابطه استفاده شد.

پرسشنامه سازگاری زناشویی اسپانیر (DAS): مقیاس ۳۲ سؤالی سازگاری دونفره (DAS) یک پرسشنامه خودسنجی است که در سال ۱۹۷۶ توسط اسپانیر برای سنجش سازگاری دو نفر (زن و شوهر) تهیه شده (اپستین، چن و کامجو^{۱۷}، ۲۰۰۵) و به وسیله این مقیاس کیفیت رابطه زناشویی تعیین می‌شود. این ابزار برای چند هدف ساخته شده که می‌توان با به دست آوردن کل نمرات، از این ابزار برای به دست آوردن رضایت کلی در رابطه صمیمانه استفاده کرد یا با ایجاد تغییرات در این ابزار از آن برای مصاحبه نیز استفاده کرد. نتایج تحلیل عاملی نشان می‌دهد که این مقیاس چهار بعد از رابطه را می‌سنجد که عبارتند از: رضایت زناشویی، همبستگی دونفری، توافق دونفری، ابراز محبت (ثنایی ذاکر، ۱۳۷۹). اسپانیر ساختار این مقیاس را بر اساس تفاوت بین نمرات زوج‌های سازگار و ناسازگار قرار داد.

نمره کل مجموع نمرات از صفر تا ۱۵۱ است. نمره بالاتر از میانگین $X=101$ نشان‌دهنده سازگاری بیشتر و رابطه بهتر و افرادی که نمره کسب‌شده آنها در این آزمون ۱۰۱ یا کمتر از آن باشد، دارای مشکل و ناسازگار تلقی می‌شوند. پاسخ‌دهی به ۳۲ سؤال این مقیاس به سبک لیکرت است (ثنایی ذاکر، ۱۳۷۹). اسپانیر^{۱۸} (۱۹۷۶) پایایی ۰/۹۶ را از روش ضریب آلفای کرونباخ برای این مقیاس به دست آورد و برای خرده‌مقیاس‌های رضایت زناشویی، همبستگی دونفری، توافق دونفری و ابراز محبت به ترتیب ۰/۹۴، ۰/۸۱، ۰/۹۰، ۰/۷۳ را گزارش کرده است (نقل از کافی، اسفنجانی، نوری و صالحی، ۱۳۹۰). در ایران نیز این مقیاس توسط آموزگار و حسین‌نژاد (۱۳۷۴) هنجاریابی شده است، این مقیاس با روش بازآزمایی و با فاصله ۱۰ روز روی نمونه‌ای متشکل از ۱۲۰ نفر از زوج‌ها (۶۰ مرد و ۶۰ زن) اجرا شد و برای میزان همبستگی از روش گشتاوری پیرسون استفاده شد. ضریب همبستگی بین نمرات زوج‌ها طی دو بار اجرا در کل نمرات ۰/۸۶، مقیاس رضایت زناشویی ۰/۶۸، مقیاس همبستگی دونفری ۰/۷۵، مقیاس توافق دونفری ۰/۷۱ و مقیاس ابراز محبت ۰/۶۱ به دست آمده است (نقل از معین و همکاران، ۱۳۹۰). در پژوهش حاضر پایایی پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ ۰/۹۴ به دست آمد.

پرسشنامه طرحواره‌های ناسازگار اولیه یانگ (YSQ-SF): برای سنجش این عامل فرم کوتاه پرسشنامه طرحواره‌های ناسازگار اولیه یانگ مورد استفاده قرار گرفت. این فرم ۷۵ ماده دارد و آن را یانگ و برون برای سنجش ۱۵ طرحواره ناسازگار اولیه شناختی شامل: محرومیت هیجانی^{۱۹}، رهاشدگی^{۲۰}، بی‌اعتمادی^{۲۱}، انزوای اجتماعی^{۲۲}، نقص/ شرم^{۲۳}، وابستگی/ بی‌کفایتی^{۲۴}، آسیب‌پذیری نسبت به ضرر و بیماری^{۲۵}، خودتحوّل نایافته^{۲۶}، اطاعت^{۲۷}، بازداری هیجانی^{۲۸}، فداکاری^{۲۹}، معیارهای سرسختانه^{۳۰}، خویش‌ن‌داری و خودانضباطی ناکافی^{۳۱}، استحقاق^{۳۲} و شکست^{۳۳} طراحی کرده‌اند. هر یک از ۷۵ عبارت این پرسشنامه در مقیاس لیکرت ۶ درجه‌ای از (۱- کاملاً غلط تا ۶- کاملاً درست) نمره‌گذاری می‌شود. اسمیت و همکاران، ۱۹۹۵ (به نقل از لطفی، ۱۳۸۵) برای هر طرحواره ناسازگار اولیه ضریب آلفایی بین ۰/۸۳ تا ۰/۹۶ به دست آوردند و ضریب بازآزمایی در جمعیت غیربالینی بین ۰/۵۰ تا ۰/۸۲ به دست آمده بود. همچنین این پژوهشگران نشان دادند پرسشنامه

طرحواره یانگ با مقیاس‌های پریشانی روان‌شناختی و اختلالات شخصیت همبستگی بالایی دارد و بنابراین از روایی مطلوبی برخوردار است. پژوهش‌های دیگر نیز ساختار عاملی و روایی سازه این مقیاس را تأیید کردند (تین و برانف، ۲۰۰۷). در ایران آلفای کرونباخ این پرسشنامه را در جمعیت مؤنث ۰/۹۷ و در جمعیت مذکر ۰/۹۸ گزارش کرده‌اند (آهی، ۱۳۸۵). در پژوهش حاضر پایایی پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ ۰/۹۴ به دست آمد.

مقیاس ترس از صمیمیت^{۳۴} (FIS): برای سنجش ترس از صمیمیت از مقیاس FIS استفاده شد. این مقیاس یک آزمون ۳۵ سؤالی است که ترس از صمیمیت در روابط نزدیک و رمانتیک را می‌سنجد. ماده‌های این مقیاس بر ترس‌های مربوط به برقراری ارتباط با دیگران یا درگیر شدن در روابط نزدیک، صمیمانه و عاشقانه و به ویژه ترس‌های مربوط به خودافشایی در این زمینه‌ها تمرکز می‌کند و بر پایه این تعریف که «ترس از صمیمیت قابلیت محدود شده فرد برای تبادل افکار و احساسات مهم شخصی با فرد دیگری که دارای ارزش بالایی است» قرار دارد. این پرسشنامه دارای دو بعد است که شامل ترس از صمیمیت در رابطه با همسر و ترس از صمیمیت در رابطه با دیگران می‌شود (قادری، نبی‌زاده و اسمعیلی کورانه، ۱۳۹۳؛ فلاح‌زاده، فرزاد و فلاح‌زاده، ۱۳۹۰). سوال‌های مقیاس، ترس از صمیمیت آزمودنی را در اندازه‌های پنج درجه‌ای لیکرت (۱- اصلاً این‌طور نیستم تا ۵- کاملاً این‌طور هستم) از نمره ۳۵ (حداقل نمره) تا نمره ۱۷۵ (حداکثر نمره) می‌سنجد.

دسکاتنر و تین^{۳۵} (۱۹۹۱) نشان داد که FIS از همسانی درونی بالا (آلفای کرونباخ ۰/۹۳) و پایایی بازآزمایی بالایی (۰/۸۹) برخوردار است. فلاح‌زاده و همکاران (۱۳۹۰) با به‌کارگیری روش تحلیل عامل اکتشافی و تأییدی به بررسی ساختار پرسشنامه ترس از صمیمیت در نمونه‌ای از متأهلین پرداختند. همسانی درونی کل مقیاس ۰/۸۳ و عامل ۱، ۰/۸۱ و عامل ۲، ۰/۷۹ و ضریب بازآزمایی کل مقیاس ۰/۹۲ و برای عوامل فرعی ۱ و ۲ به ترتیب ۰/۸۷ و ۰/۸۵ به دست آمد. تحلیل عامل تأییدی نشان داد که داده‌ها از برازش خوبی برخوردار است و همبستگی منفی (۰/۵۸-) با مقیاس صمیمیت واکر و تامسون (۱۹۸۳) حاکی از روایی واکرای آزمون است (به نقل از فلاح‌زاده و همکاران، ۱۳۹۰). در پژوهش حاضر پایایی پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ ۰/۹۵ به دست آمد.

یافته‌ها

میانگین سن و مدت‌زمان ازدواج آزمودنی‌ها به ترتیب ۵۹/۳۵ و ۵۲/۱۲ بود. تحلیل داده‌های این پژوهش در سطح توصیفی مشتمل بر شاخص‌های آماری میانگین، انحراف استاندارد، کمینه و بیشینه، به تفکیک برای هر یک از متغیرهای تحقیق شامل طرحواره‌های ناسازگار اولیه، ترس از صمیمیت و سازگاری زناشویی در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱: شاخص توصیفی نمرات آزمودنی‌ها در طرحواره‌های ناسازگار اولیه، ترس از صمیمیت و سازگاری زناشویی

متغیر	مردان (N=146)				زنان (N=104)			
	میانگین	انحراف استاندارد	بیشینه	کمینه	میانگین	انحراف استاندارد	بیشینه	کمینه
نمره کل طرحواره‌های ناسازگار اولیه	۱۹۲/۵۵	۴۵/۹۷	۳۳۳	۱۰۵	۱۸۴/۲۸	۴۲/۸۹	۳۳۳	۷۷
محرومیت هیجانی	۱۴/۲۲	۵/۳۷	۲۶	۵	۱۴/۱۹	۵/۲۹	۲۵	۵
رهاشدگی	۱۳/۵۸	۵/۱۴	۲۵	۵	۱۳/۲۰	۵/۰۵	۲۷	۵
انزوای اجتماعی	۱۰/۸۶	۴/۳۱	۲۴	۵	۱۰/۶۶	۴/۲۶	۲۴	۵
بی‌اعتمادی - بدرفتاری	۱۲/۲۸	۴/۸۰	۲۷	۵	۱۱/۶۸	۴/۳۸	۲۷	۵
نقص - شرم	۱۰/۲۲	۴/۲۸	۲۴	۵	۱۰/۵۵	۴/۴۴	۲۴	۵
شکست	۱۰/۰۰	۳/۶۱	۲۲	۵	۹/۶۶	۲/۹۱	۲۰	۵
وابستگی - بی‌کفایتی	۸/۷۸	۳/۰۰	۱۸	۵	۸/۶۵	۲/۵۷	۱۸	۵
آسیب‌پذیری	۱۰/۸۰	۴/۲۲	۲۷	۵	۱۰/۲۴	۴/۳۸	۲۷	۵
گرفتاری	۱۱/۹۷	۵/۲۲	۲۸	۵	۱۱/۰۶	۴/۲۹	۲۴	۵
اطاعت	۱۰/۵۸	۴/۴۷	۲۹	۵	۱۱/۲۴	۴/۳۵	۲۹	۵
اینتر	۱۵/۸۲	۶/۲۸	۳۰	۶	۱۵/۱۲	۶/۲۵	۳۰	۵
بازداری هیجانی	۱۳/۷۳	۵/۴۸	۲۹	۵	۱۳/۶۶	۵/۵۰	۲۹	۵
معیارهای سختگیرانه	۱۶/۰۶	۶/۴۹	۳۰	۶	۱۵/۰۲	۵/۸۲	۲۹	۵
استحقاق - بزرگ منشی	۱۷/۳۸	۶/۶۶	۳۰	۶	۱۵/۴۲	۵/۶۱	۳۰	۶
خویشتن‌داری / انضباط ناکافی	۱۲/۵۶	۴/۹۶	۲۹	۵	۱۲/۱۲	۴/۷۵	۲۶	۵
نمره کل ترس از صمیمیت	۷۹/۶۶	۲۶/۰۲	۱۴۰	۳۹	۷۷/۹۲	۲۶/۴۹	۱۴۰	۳۷
نمره کل سازگاری زناشویی	۱۰۵/۲۰	۱۸/۹۲	۱۳۹	۶۳	۱۰۰/۳۵	۲۳/۲۷	۱۳۱	۳۲

نتایج مندرج در جدول ۱ نشان می‌دهد میانگین طرحواره‌های ناسازگار اولیه، ترس از صمیمیت و سازگاری زناشویی به ترتیب ۱۹۲/۵۵، ۷۹/۶۶، ۱۰۵/۲۰ برای مردان و ۱۸۴/۲۸، ۷۷/۹۲، ۱۰۰/۳۵ برای زنان است.

جدول ۲: ضرایب همبستگی بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و سازگاری زناشویی

متغیر	سازگاری زناشویی			
	مردان (n=146)		زنان (n=104)	
	مقدار همبستگی	معناداری	مقدار همبستگی	معناداری
نمره کل طرحواره‌های ناسازگار اولیه	-۰/۳۱	۰/۰۰۱	-۰/۵۳	۰/۰۰۱
محرومیت هیجانی	-۰/۳۷	۰/۰۰۱	-۰/۵۵	۰/۰۰۱
رهاشدگی / بی‌ثباتی	-۰/۳۷	۰/۰۰۱	-۰/۳۹	۰/۰۰۱
بی‌اعتمادی / بدرفتاری	-۰/۳۲	۰/۰۰۱	-۰/۴۳	۰/۰۰۱
انزوای اجتماعی / بیگانگی	-۰/۴۱	۰/۰۰۱	-۰/۴۴	۰/۰۰۱
نقص / شرم	-۰/۵۵	۰/۰۰۱	-۰/۵۵	۰/۰۰۱
شکست	-۰/۲۵	۰/۰۰۲	-۰/۱۶	۰/۱۰
وابستگی / بی‌کفایتی	-۰/۳۱	۰/۰۰۱	-۰/۱۴	۰/۱۴
آسیب‌پذیری در برابر ضرر و بیماری	-۰/۰۴	۰/۶۰	-۰/۰۲	۰/۸۱
گرفتار / خویشتن تحول‌ناپافته	-۰/۱۳	۰/۱۰	-۰/۱۹	۰/۰۴

ادامه جدول ۲

۰/۰۰۱	-۰/۵۵	۰/۰۰۱	-۰/۳۹	اطاعت
۰/۰۰۱	-۰/۴۰	۰/۳۴	۰/۰۷	ایثارگری
۰/۰۰۱	-۰/۴۶	۰/۰۰۱	-۰/۴۲	بازداری هیجانی
۰/۰۰۲	-۰/۳۰	۰/۶۷	۰/۰۳	معیارهای سرسختانه
۰/۰۰۳	-۰/۲۰	۰/۷۴	-۰/۰۲	استحقاق/ بزرگ‌منشی
۰/۰۱۸	-۰/۲۳	۰/۰۴	-۰/۱۶	خویشتن‌داری/ خودانضباطی ناکافی

نتایج ضریب همبستگی پیرسون در جدول ۲ نشان می‌دهد بین نمره کل طرحواره‌های ناسازگار اولیه و نمره سازگاری زناشویی هم برای مردان ($r=-0/31, p<0/001$) و هم برای زنان ($r=-0/53, p<0/001$)، رابطه منفی و معناداری وجود دارد. رابطه منفی بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و سازگاری زناشویی، بدین معناست که هرچه نمره طرحواره‌های ناسازگار اولیه در متاهلین شرکت‌کننده در پژوهش بیشتر بوده، نمره سازگاری زناشویی آنان کمتر است و بدین ترتیب سازگاری کمتری تجربه کرده‌اند. هم‌چنین از بین ۱۵ طرحواره ناسازگار اولیه، برای مردان رابطه طرحواره محرومیت هیجانی، رهاشدگی، بی‌اعتمادی/ بدرفتاری، انزوای اجتماعی، نقص/ شرم، شکست، وابستگی/ بی‌کفایتی، اطاعت، بازداری هیجانی، خویشتن‌داری/ خودانضباطی ناکافی؛ و برای زنان رابطه طرحواره محرومیت هیجانی، بی‌اعتمادی/ بدرفتاری، انزوای اجتماعی، نقص/ شرم، خویشتن‌تحول‌نیافته/ گرفتار، اطاعت، ایثارگری، بازداری هیجانی، معیارهای سرسختانه، استحقاق/ بزرگ‌منشی، خویشتن‌داری/ خودانضباطی ناکافی با سازگاری زناشویی، منفی و معنادار است. در جدول ۳ ضریب همبستگی بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و ترس از صمیمیت ارائه شده است.

جدول ۳: ضریب همبستگی طرحواره‌های ناسازگار اولیه و ترس از صمیمیت

ترس از صمیمیت				متغیر
زنان (n=104)		مردان (n=146)		
معناداری	مقدار همبستگی	معناداری	مقدار همبستگی	
۰/۰۰۱	۰/۵۸	۰/۰۰۱	۰/۴۳	نمره کل طرحواره‌های ناسازگار اولیه
۰/۰۰۱	۰/۵۷	۰/۰۰۱	۰/۵۱	محرومیت هیجانی
۰/۰۰۱	۰/۴۸	۰/۰۰۱	۰/۵۱	رهاشدگی/ بی‌ثباتی
۰/۰۰۱	۰/۴۴	۰/۰۰۱	۰/۳۴	بی‌اعتمادی/ بدرفتاری
۰/۰۰۱	۰/۶۶	۰/۰۰۱	۰/۵۵	انزوای اجتماعی/ بیگانگی
۰/۰۰۱	۰/۶۸	۰/۰۰۱	۰/۷۱	نقص/ شرم
۰/۰۰۱	۰/۳۱	۰/۰۰۱	۰/۳۷	شکست
۰/۰۰۱	۰/۳۱	۰/۰۰۱	۰/۳۲	وابستگی/ بی‌کفایتی
۰/۳۳	۰/۰۹	۰/۰۹	۰/۱۳	آسیب‌پذیری در برابر ضرر و بیماری
۰/۰۰۱	۰/۳۴	۰/۰۰۳	۰/۲۴	گرفتار/ خویشتن‌تحول‌نیافته
۰/۰۰۱	۰/۵۶	۰/۰۰۱	۰/۶۰	اطاعت
۰/۱۱	۰/۱۵	۰/۴۱	-۰/۰۶	ایثارگری
۰/۰۰۱	۰/۵۵	۰/۰۰۱	۰/۴۵	بازداری هیجانی
۰/۱۰	۰/۱۶	۰/۲۷	-۰/۰۹	معیارهای سرسختانه
۰/۰۱	۰/۲۵	۰/۴۷	۰/۰۶	استحقاق/ بزرگ‌منشی
۰/۰۲	۰/۲۲	۰/۱۱	۰/۱۳	خویشتن‌داری/ خودانضباطی ناکافی

همان‌گونه که در جدول ۳ مشاهده می‌شود، نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان می‌دهد بین نمره کل طرحواره‌های ناسازگار اولیه و نمره ترس از صمیمیت برای مردان ($r = 0/43, p < 0/001$) و زنان ($r = 0/58, p < 0/001$)، رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. به عبارتی هرچه نمره طرحواره‌های ناسازگار اولیه متأهلین بیشتر باشد، ترس از صمیمیت آنان نیز بیشتر است. همچنین از بین ۱۵ طرحواره ناسازگار اولیه، برای مردان رابطه طرحواره محرومیت هیجانی، رهاشدگی / بی‌ثباتی، بی‌اعتمادی / بدرفتاری، انزوای اجتماعی / بیگانگی، نقص / شرم، شکست، وابستگی / بی‌کفایتی، گرفتار / خویشتن تحول‌نیافته، اطاعت، بازداری هیجانی؛ و برای زنان رابطه طرحواره محرومیت هیجانی، رهاشدگی / بی‌ثباتی، بی‌اعتمادی / بدرفتاری، انزوای اجتماعی / بیگانگی، نقص / شرم، شکست، وابستگی / بی‌کفایتی، گرفتار / خویشتن تحول‌نیافته، اطاعت، بازداری هیجانی، استحقاق / بزرگ‌منشی، خویشتن‌داری / خودانضباطی ناکافی با ترس از صمیمیت، مثبت و معنادار است.

در جدول ۴ ضریب همبستگی متغیر ترس از صمیمیت و سازگاری زناشویی ارائه شده است.

جدول ۴: ضریب همبستگی ترس از صمیمیت و سازگاری زناشویی

سازگاری زناشویی				متغیر
زنان (n=104)		مردان (n=146)		
معناداری	مقدار همبستگی	معناداری	مقدار همبستگی	
0/001	-0/76	0/001	-0/78	ترس از صمیمیت

همان‌گونه که در جدول ۴ مشاهده می‌شود، نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان می‌دهد بین نمره ترس از صمیمیت و نمره سازگاری زناشویی برای مردان ($r = -0/78, p < 0/001$) و زنان ($r = -0/76, p < 0/001$)، رابطه منفی و معناداری وجود دارد. به عبارتی هرچه نمره ترس از صمیمیت متأهلین بیشتر بوده، نمره سازگاری زناشویی آنان کمتر بوده و بدین ترتیب سازگاری کمتری تجربه کرده‌اند.

نمودار ۲: الگوی پیشنهادی اولیه سازگاری زناشویی

هدف از مدل مسیر ترسیم‌شده، تعیین نقش طرحواره‌های ناسازگار اولیه با میانجی‌گری ترس از صمیمیت در سازگاری زناشویی بود (نمودار ۲). برای آزمون این الگو از روش تحلیل مسیر استفاده شد، اما برای استفاده از روش تحلیل مسیر لازم است پیش‌فرض‌های استفاده از این روش بررسی شود. در همین راستا، ابتدا مفروضه معناداری رابطه متغیرهای موجود در الگوی پیشنهادی بررسی شد. نتایج ضرایب همبستگی پیرسون در جداول ۲، ۳ و ۴ نشان می‌دهد بین تمامی متغیرهای موجود در الگو، رابطه معناداری وجود دارد. بنابراین این نتایج حاکی از برقراری مفروضه فوق است. همچنین آزمون دوربین واتسون برای بررسی مفروضه استقلال

خطاها اجرا شد. در پیش‌بینی سازگاری زناشویی از طریق متغیرهای موجود در مدل پیشنهادی، مقادیر عددی آزمون دوربین واتسون ۲/۰۷ بود که بیانگر استقلال خطاهاست. بنابراین دومین مفروضه تحلیل مسیر نیز برقرار است و انجام روش تحلیل مسیر برای آزمون الگوی پیشنهادی بلامانع است. اما پس از انجام تحلیل مسیر با استفاده از نرم‌افزار ایموس^{۳۶}، برازندگی الگوی پیشنهادی بر اساس شاخص نسبت مجذور خی دو به درجه آزادی، شاخص برازندگی تطبیقی^{۳۷} (CFI)، شاخص نیکویی برازش^{۳۸} (GFI)، شاخص نیکویی برازش تعدیل‌شده^{۳۹} (AGFI) و ریشه خطای میانگین مجذورات تقریب^{۴۰} (RMSEA) مورد بررسی قرار گرفت. برای آنکه الگو از برازش خوبی برخوردار باشد، باید نسبت مجذور خی دو به درجه آزادی کمتر از ۳؛ شاخص‌های برازندگی تطبیقی (CFI)، نیکویی برازش (GFI) و نیکویی برازش تعدیل‌شده (AGFI) نزدیک به ۱ و ریشه میانگین مجذورات تقریب (RMSEA) بین ۰ تا ۰/۰۵ (بیانگر برازش خوب) یا ۰/۰۵ تا ۰/۱۰ (بیانگر برازش قابل قبول) باشد. نتایج آزمون الگوی پیشنهادی اولیه حکایت از عدم برازش این الگو داشت که این الگوی برازش‌نیافته در نمودار ۳ قابل مشاهده است.

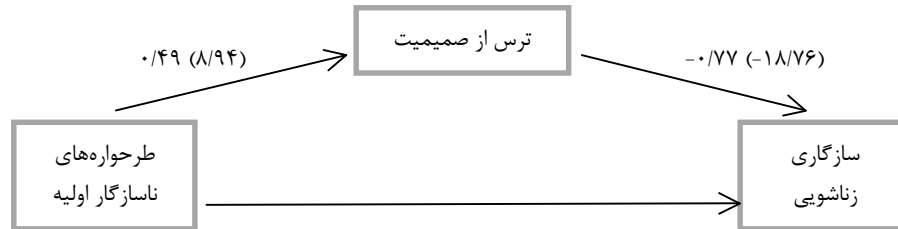
سپس برای برازش الگوی برازش‌نیافته اولیه، تعدیل‌هایی صورت گرفت تا در نهایت الگوی مندرج در نمودار ۴ مورد تأیید قرار گرفت. شاخص‌های کلی این مدل تعدیل‌شده در جدول ۵ قابل مشاهده است.

جدول ۵: شاخص‌های نیکویی برازش الگوی پیشنهادی

CFI	AGFI	GFI	RMSEA	χ^2/df	Df	χ^2
۱/۰۰	۰/۹۹	۱/۰۰	۰/۰۵	۰/۳۲	۱	۰/۳۲

در جدول ۵، شاخص‌های کلی آزمون الگوی پیشنهادی تعدیل شده حاکی از برازش کلی این الگو است ($\chi^2 = ۰/۳۲$, $df = ۱$, $RSMEA = ۰/۰۵$, $GFI = ۱/۰۰$, $AGFI = ۰/۹۹$, $CFI = ۱/۰۰$). به منظور برازش الگو ضروری است که شاخص‌های فوق استانداردهای لازم را داشته باشند. چنانچه شاخص χ^2/df کوچک‌تر از ۳ باشد، مقدار RSMEA از ۰/۱ کوچک‌تر و به صفر نزدیک‌تر باشد و همچنین شاخص‌های برازش GFI، AGFI و CFI به یک نزدیک‌تر باشند، بیانگر آن است که الگوی پیشنهادی تأیید شده است. با توجه به این‌که شاخص‌های مذکور در جدول فوق استانداردهای مورد نظر را دارند، می‌توان اذعان داشت که الگوی تعدیل‌شده در این پژوهش مورد تأیید قرار گرفته است.

اما شاخص‌های تولیدی تحلیل مسیر فقط محدود به شاخص‌های برازش کلی الگو نیست؛ بلکه پارامتر ضریب مسیر و مقادیر t متناظر با آن‌ها برای هر یک از مسیرهای علی از متغیر برون‌زا به متغیر میانجی و درون‌زا و از متغیر میانجی به متغیر درون‌زا نیز وجود دارد. این ضرایب، قدرت نسبی هر مسیر را نشان می‌دهد. این ضرایب مسیر و مقدار t متناظر با آن‌ها در نمودار ۴ ارائه شده است.

نمودار ۴: الگوی تأییدشده سازگاری زناشویی

متأهل (ضرایب مسیر و مقادیر t - داخل پرانتز-). کلیه این ضرایب در سطح ۰/۰۵ معنادار است.

بر اساس اطلاعات ارائه‌شده در نمودار ۴، ضریب مسیر طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه به ترس از صمیمیت ۰/۴۹، ضریب مسیر مثبت و متوسطی است و بر اساس آزمون آماری t معنادار است ($t=8/94, p<0/05$). ضریب مسیر ترس از صمیمیت به سازگاری زناشویی ۰/۷۷- است که ضریب مسیر منفی و قوی است و بر اساس آزمون آماری t معنادار است ($t=-18/76, p<0/05$).

جدول ۶: ضرایب مسیر اثرات مستقیم و غیرمستقیم و کل در الگوی تأییدشده

متغیرها	اثر مستقیم	اثر غیرمستقیم	اثر کل	واریانس تبیین‌شده
بر سازگاری زناشویی از:				۰/۵۸
طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه	-	-۰/۳۷	-۰/۳۷	
ترس از صمیمیت	-۰/۷۷	-	-۰/۷۷	
ترس از صمیمیت از:				۰/۲۴
طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه	۰/۴۹	-	۰/۴۹	

در جدول ۶ ضرایب اثرهای مستقیم، غیرمستقیم و کل متغیرهای پژوهش آورده شده است. همان‌طور که در این جدول مشاهده می‌کنیم متغیر برون‌زا یعنی طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه بر متغیر درون‌زا یعنی سازگاری زناشویی اثر مستقیمی نداشته است؛ بلکه فقط به واسطه متغیر میانجی یعنی ترس از صمیمیت، اثر غیرمستقیمی بر سازگاری زناشویی داشته است. بنابراین مقدار اثر کل این متغیر بر متغیر درون‌زا (-۰/۳۷) همان اثر غیرمستقیم این متغیر بر سازگاری زناشویی (-۰/۳۷) است. همچنین نتایج مندرج در جدول فوق نشان می‌دهد ۵۸ درصد از واریانس نمرات سازگاری زناشویی از طریق طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و ترس از صمیمیت و ۲۴ درصد از واریانس نمرات ترس از صمیمیت از طریق طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه تبیین شده

است. در مجموع می‌توان نتیجه گرفت که ترس از صمیمیت، میانجی‌گر معناداری برای رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و سازگاری زناشویی بوده است.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف شناسایی رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه، ترس از صمیمیت و سازگاری زناشویی و همچنین بررسی نقش واسطه‌ای ترس از صمیمیت در رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و سازگاری زناشویی صورت پذیرفت.

یافته‌های مربوط به فرضیه اول نشان می‌دهد بین نمره کل طرحواره‌های ناسازگار اولیه و نمره سازگاری زناشویی هم برای مردان و هم برای زنان، رابطه منفی و معناداری وجود دارد. به طور خاص از بین ۱۵ طرحواره ناسازگار اولیه، برای مردان رابطه ۱۰ طرحواره ناسازگار و برای زنان رابطه ۱۱ طرحواره ناسازگار اولیه با سازگاری زناشویی، منفی و معنادار است. نتایج حاصل از یافته این پژوهش با نتایج یافته‌های پیروی و بهرامی (۱۳۹۶)، امانی، عیسی‌نژاد و عزیزی (۱۳۹۳)، رئیس‌الساداتی، نظربلند و خوش‌کنش (۱۳۹۵)، خاجوی‌نیا، قیاسی، ایزدی و سرامی (۲۰۱۵)، حاتمی و فدایی (۲۰۱۵)، دومیترسکو و روسو^{۴۱} (۲۰۱۲)، دی آندریا (۲۰۰۴)، راسین (۲۰۰۵)، پاپالیا^{۴۲}، گراس و فلدمن (۲۰۰۳)، مک در موت^{۴۳} (۲۰۰۸) همسو بود.

با توجه به نتایج، می‌توان چنین استنباط کرد که طرحواره‌ها روابط نزدیک را تحت تأثیر قرار می‌دهد و اولین تجربه روابط نزدیک و متعهدانه بعد از روابط والد - فرزندی، روابط زوجی است؛ بنابراین اولین نقطه فوران طرحواره‌ها روابط زناشویی است که به واسطه ماهیت ناسازگار طرحواره‌ها منجر به ناسازگاری‌های زناشویی می‌شود. همچنین طرحواره‌های ناسازگار از ارضا نشدن نیازهای اساسی دوران کودکی نشأت می‌گیرند (یانگ، ۲۰۰۳). طرحواره‌های حوزه بریدگی و طرد در ارتباط با نقص در نیاز به امنیت، ثبات، محبت و پذیرش شکل می‌گیرد و به شکل بیمارگونه در بزرگسالی ادامه می‌یابد. طرحواره‌هایی هم چون شکست، وابستگی/ بی‌کفایتی و خویشتن تحول‌نیافته/ گرفتار، در حوزه نقص در نیاز به خودگردانی، کفایت و هویت قرار می‌گیرد. به نظر می‌رسد نحوه اثر این طرحواره‌ها در سازگاری زناشویی به این شکل است که این افراد به واسطه این که در دوران کودکی عزت نفس و کفایت لازم را به دست نیاورده‌اند، هر لحظه انتظاراتی که خود و محیط دارد یا دیگران از او توقع دارند با توانایی‌های محسوس آن‌ها برای جدایی و عملکرد مستقل تداخل می‌کند؛ بنابراین شخصی که دارای طرحواره ناسازگار در این حوزه است، هر رفتار و واکنش فعال‌ساز طرحواره در این حوزه از جانب همسر را، تحدیدی برای احساس کفایت و هویت مستقل خود می‌انگارد و شروع به دفاعی عمل کردن می‌کند که در نتیجه کاهش سازگاری زناشویی را در پی دارد. طرحواره‌هایی هم چون اطاعت و ایثارگری که در دوران کودکی به منظور دریافت عشق و پذیرش و تداوم ارتباط صورت می‌گرفت، با نقص در نیاز به خودانگیختگی شکل می‌گیرند. به نظر می‌رسد الگوی اثر این طرحواره‌ها در سازگاری زناشویی به این شکل باشد که شخص دارای طرحواره ناسازگار در این حوزه با نشان دادن رفتارهای ایثارگرانه و اطاعت بیش از اندازه از خواسته‌ها و نیازهای همسر، بعد از مدتی احساس قربانی شدن و مورد سوءاستفاده قرار گرفتن را تجربه می‌کند (مخصوصاً در زنان) که منجر به کاهش سازگاری زوجین می‌شود. طرحواره‌هایی هم چون بازداری هیجانی و معیارهای سرسختانه، با نقص در نیاز به آزادی و بیان نیازها و هیجان‌های سالم شکل

می‌گیرد و افرادی که با بازداری هیجانی روبه‌رو هستند و توانایی بیان احساسات عمیق - چه تکانه‌های مثبت و چه احساسات و نیازهای شخصی - به همسر خود را ندارند، در سازگاری زناشویی دچار مشکل می‌شوند. افراد دارای معیارهای سختگیرانه برای رسیدن به سطح مطلوب در بخش‌های مختلف رابطه معیارهای آرمانی را تنظیم می‌کنند و چون هیچ نقطه توقفی برای این کمال‌گرایی در آن‌ها وجود ندارد، مسبب کاهش لذت در روابط و افزایش ناسازگاری زناشویی می‌شود. طرحواره‌های استحقاق/ بزرگ‌منشی و خویش‌داری/ خودانضباطی ناکافی در حوزه نقص در پذیرفتن محدودیت‌های واقع‌بینانه برای فرد قرار می‌گیرد. به احتمال زیاد نحوه اثر این طرحواره‌ها در سازگاری زناشویی به واسطه این امر است که این‌گونه افراد تعهدی به رعایت اصول و حقوق همسر در سطوح مختلف روابط ندارند، در حالی که تعهد یکی از ضروریات یک رابطه زناشویی محسوب می‌شود. این دلایل احتمالاً سبب می‌شود که سازگاری تا حدودی تحت تأثیر طرحواره‌های ناسازگار قرار بگیرد.

بین نمره کل طرحواره‌های ناسازگار اولیه و اکثر خرده‌مقیاس‌های آن با نمره ترس از صمیمیت در مردان و زنان رابطه مثبت و معناداری وجود داشت. به عبارتی هرچه نمره طرحواره‌های ناسازگار اولیه متأهلین بیشتر باشد، ترس از صمیمیت آنان نیز بیشتر شد. نتایج حاصل از یافته‌های این پژوهش با نتایج یافته‌های نزدیک به این پژوهش شامل ذوالفقاری، فاتحی‌زاده و عابدی (۱۳۸۷)، حاتمی و فدایی (۲۰۱۵)، جانگور (۲۰۱۵)، استیلز (۲۰۰۴) و کروک^{۴۴} (۲۰۱۷) همسو بود. با توجه به یافته‌های این فرضیه از پژوهش حاضر می‌توان چنین استنباط کرد که طبق نظریه یانگ (۱۹۹۹) برخی افراد به خاطر تجارب کودکی منفی طرحواره‌های ناسازگار اولیه را ایجاد می‌کنند که بر شیوه تفکر، احساس و رفتار آن‌ها در روابط صمیمانه بعدی و سایر جنبه‌های زندگی‌شان تأثیر می‌گذارد. به نظر می‌رسد مهم‌ترین حوزه مؤثر، طرحواره‌های مربوط به حوزه بریدگی و طرد باشد. به واسطه این‌که افراد دارای طرحواره ناسازگار در این حوزه مستقیماً در برقراری ارتباط دچار مشکل هستند و به گونه‌ای نسنجیده و شتاب‌زده از یک رابطه خودآسیب‌رسان به رابطه‌ای دیگر پناه می‌برند یا از برقراری رابطه بین‌فردی نزدیک اجتناب می‌کنند. مکانیسم اثر این حوزه از طرحواره احتمالاً به این صورت است که توانایی برقراری روابط صمیمانه مستلزم شکل‌گیری احساس امنیت، پذیرش و اعتماد در دوران کودکی است و اتفاقاً طرحواره‌های این حوزه ناشی از نقص در این زمینه است و افرادی که در دریافت احساس امنیت در کودکی دچار مشکل بوده‌اند، به واسطه ترس از عدم پذیرش احتمالاً به سمت اجتناب از برقراری روابط صمیمانه پیش خواهند رفت. مکانیسم اثر طرحواره‌های حوزه خودگردانی و عملکرد مختل در ترس از صمیمیت احتمالاً به این شکل است که این افراد اساساً به علت فقدان مهارت لازم برای برقراری روابط صمیمانه دچار مشکل می‌شوند که سردرگمی و ناتوانی در بروز احساسات و ضعف در مهارت‌های ارتباط صمیمی را سبب می‌شود. افراد دارای طرحواره اطاعت به منظور کسب تأیید و توجه دیگران به واپس‌زنی تمایلات و ترجیحات شخصی می‌پردازند و این امر احتمالاً خود را به صورت اجتناب از صمیمیت که مستلزم بازداری در بیان هیجان‌هاست، نشان می‌دهد. بازداری هیجانی در شکل‌دادن ترس از صمیمیت هم، احتمالاً مکانیسمی مانند اطاعت دارد؛ با این تفاوت که فرد از بروز هیجان‌ات و تکانه‌های مثبت خودداری می‌کند تا از طرد دیگران، احساس شرمندگی و از دست دادن کنترل بر تکانه‌های شخصی اجتناب کند. افراد دارای طرحواره‌های ناسازگار در حوزه محدودیت‌های مختل احتمالاً به علت پرورش رفتارهایی که

مغایر با صمیمیت و نزدیکی عاطفی است، از توانایی برقراری روابط صمیمانه دور شده‌اند و مکانیسم ناهماهنگی شناختی موجب تداوم طرحواره‌های آن‌ها می‌شود و به این علت در ترس از صمیمیت نمرات بالایی را کسب می‌کنند.

بین ترس از صمیمیت و نمره کل سازگاری زناشویی برای مردان و زنان رابطه منفی و معناداری وجود دارد. به عبارتی هرچه نمره ترس از صمیمیت در متأهلین بیشتر باشد، نمره سازگاری زناشویی آنان کمتر بوده و بدین ترتیب سازگاری کمتری تجربه می‌کنند. نتایج حاصل از یافته‌های این پژوهش با نتایج یافته‌های نادری اصفهانی (۱۳۹۳)، بشارت (۱۳۹۱)، ابراهیمی بیشه (۱۳۸۸)، یو^{۴۵} (۲۰۱۳)، بودن، فیشر و نیهایس^{۴۶} (۲۰۰۹) همسو بود. با توجه به نتایج این فرض از پژوهش حاضر می‌توان چنین استنباط کرد که ابراز محبت به عنوان یکی از خرده‌مقیاس‌های سازگاری زناشویی، با ترس از صمیمیت منطبق است. به عبارتی افرادی که به هر دلیلی از صمیمیت اجتناب می‌کنند، در عنصر ابراز محبت دچار مشکل هستند و این مسأله با کاهش سازگاری زناشویی هم‌بند می‌شود. ترس از صمیمیت باعث می‌شود که زوجین همواره نگران پویا شدن تعارض‌های عاطفی پیرامون صمیمیت باشند و نتوانند عواطف خود را ابراز کنند (بشارت، ۱۳۹۱). ترس از صمیمیت با محدودسازی ظرفیت و توان ارتباطی فرد، مخصوصاً در حوزه عواطف و احساسات، زمینه نارضایتی زوجین را فراهم می‌سازد (دسکاتر و تلتن، ۱۹۹۱). به عبارت دیگر، به نظر می‌رسد افرادی که دارای ترس از صمیمیت هستند، در بیان احساسات واقعی و عمیق خود دچار مشکل هستند و از بیان هیجانات واقعی خود طفره می‌روند. این افراد ناخودآگاه تلاش می‌کنند بعد از تعدیل، تحریف و جابه‌جایی احساسات خودشان آن‌ها را بروز دهند و این عامل سبب می‌شود که آن‌ها در بیان اهداف و نیازهای اصلی خود ناکام بمانند که این پدیده در روند رابطه زناشویی در طول زمان، منجر به کاهش سازگاری زناشویی می‌شود. هم‌چنین به نظر می‌رسد مکانیسم اثر ترس از صمیمیت در افرادی که توانایی ابراز مستقیم و بدون بازداری هیجانات خود را ندارند، به صورت لجبازی و خرده‌گیری است. به طوری که فرد از این دو طریق سعی می‌کند از بیان هیجانات و ابراز صمیمیت به طور مستقیم اجتناب کند که این روش در کوتاه‌مدت و بلندمدت موجب کاهش سازگاری زناشویی می‌شود.

بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و سازگاری زناشویی با واسطه‌گری ترس از صمیمیت، رابطه معناداری وجود دارد. به عبارت دیگر ترس از صمیمیت، میانجی‌گر معناداری در رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و سازگاری زناشویی بوده است. در بررسی پیشینه، پژوهش همسو یا نزدیک به این پژوهش که بر اساس مدل تأییدشده ما صورت‌بندی شده باشد، یافت نشد. با توجه به یافته‌های این فرض از پژوهش حاضر می‌توان چنین استنباط کرد که زمانی که طرحواره‌ای فعال می‌شود، به اتاق فرمان افکار خودآیند منفی تبدیل شده و به طور منفی موجب سوگیری در اطلاعات می‌شود و احتمالاً به همان طریقی که در فرضیه دوم ذکر شد، یعنی ضعف در اکتساب خصیصه‌ها و توانایی‌های رشدی، نقص در احساس امنیت و اعتماد، فقدان مهارت لازم برای شکل‌دادن ارتباط صمیمی، واپس‌زنی تمایلات و ترجیحات شخصی و پرورش رفتارهای مغایر با صمیمیت و نزدیکی عاطفی، موجبات ترس از صمیمیت و اجتناب از برقراری روابط صمیمانه را در افراد فراهم می‌کند و ترس از صمیمیت به همان طریقی که در فرضیه سوم مطرح شد، یعنی اجتناب در ابراز محبت، طفره‌روی در بیان هیجانات، لجبازی و خرده‌گیری؛ موجبات کاهش سازگاری زناشویی را فراهم می‌کند. چنین

افرادی در ظاهر نه به خاطر طرحواره‌های ناسازگار خود؛ بلکه به علت فقدان یا ضعف در مؤلفه‌های روابط صمیمانه با کاهش سازگاری زناشویی روبه‌رو می‌شوند. بنابراین می‌توان چنین استنباط کرد که طرحواره‌های ناسازگار اولیه به عنوان عوامل زمینه‌ساز موجب شکل‌گیری ترس و اجتناب از صمیمیت در زوجین می‌شود. از آنجا که اکثر راهکارهای افراد برای حل مشکلات‌شان ماهیت اجتنابی دارد، از طریق همین عامل نگهدارنده، ترس از صمیمیت تداوم پیدا می‌کند و در روند سازگاری زناشویی تداخل ایجاد می‌کند.

تحقیق حاضر از نوع همبستگی بوده، از این رو استنباط علی از نتایج باید با احتیاط صورت گیرد. این پژوهش روی متأهلین شهر کاشان صورت گرفته است؛ بنابراین تعمیم نتایج باید با احتیاط صورت پذیرد. پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آینده مدل ساختاری از سایر متغیرهای مرتبط با ترس از صمیمیت و سازگاری زناشویی مثل سبک‌های دلبستگی و عملکرد خانواده مورد بررسی قرار گیرد.

پی‌نوشت‌ها

1. Chen, Zhang, Hong & Sander	26. Undeveloped Self
2. Bali, Dhingra & Baru	27. Subjugation
3. Huston & Melz	28. Emotional Inhibition
4. Young	29. Self-Sacrifice
5. Early Maladaptive Schemas	30. Unrelenting Standards
6. Damiano	31. Insufficient Self - Control/Self- Discipline
7. Pascal, Christine & Jean	32. Entitlement
8. D andrea	33. Failure
9. Racine	34. Fear of Intimacy Scale
10. Dumitrescu & Rusu	35. Descutner & Thelen
11. Mcdermoot	36. Amos
12. Fear of Intimacy	37. Comparative Fit Index (CFI)
13. Boden, Fischer & Niehuis	38. Goodness of Fit Index (GFI)
14. Phillips	39. Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI)
15. Stiles	40. Root Mean Square Error of Approximation
16. Gungor	41. Dumitrescu & Rusu
17. Epstein, Chen & Kamjou	42. Papalia, Gross & Feldman
18. Spannier	43. Mcdermott
19. Emotional Deprivation	44. Koruk
20. Abandonment	45. Yoo
21. Mistrust	46. Boden, Fischer & Niehuis
22. Social Isolation	
23. Defectiveness/ Shame	
24. Dependence/Incompetence	
25. Vulnerability to Harm or Illness	

منابع

آتش پور، ح، ابراهیمی، ل، و کاظمی، ا. (۱۳۹۲). صمیمیت و ترس از صمیمیت. تهران: نشر قطره.

- آهی، ق. (۱۳۸۵). *هنجاریابی نسخه کوتاه پرسشنامه طرحواره یانگ*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشگاه علامه طباطبایی.
- ابراهیمی بیشه، ل. (۱۳۸۸). *رابطه ترس از صمیمیت با نوع دلبستگی و سازگاری زناشویی در زنان در آستانه طلاق و زنان عادی*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی تهران شمال.
- امانی، ا.، عیسی نژاد، ا.، و عزیزی، آ. (۱۳۹۳). بررسی روابط ساختاری طرحواره‌های ناسازگار اولیه و عامل‌های شخصیتی با سازگاری زناشویی، *فصلنامه پژوهش‌های نوین روان‌شناختی*، شماره ۳۷(۱۰)، ۷۰-۴۵.
- بشارت، ع. (۱۳۹۱). *رابطه ترس از صمیمیت و رضایت زناشویی در نمونه‌ای از زوجین ایرانی: نقش تعدیل‌کننده سبک‌های دلبستگی*، *فصلنامه مشاوره کاربردی*، شماره ۱۲(۱)، ۵۶-۴۶.
- پیروی، م.، و بهرامی، ه. (۱۳۹۶). بررسی رابطه طرحواره ای ناسازگار اولیه زوجین و سازگاری زناشویی در دانشجویان متأهل واحد علوم و تحقیقات تهران. *مجله رویش روان‌شناسی*، ۶(۱)، ۱۵۷-۱۳۱.
- ثنایی ذاکر، ب. (۱۳۷۹). *مقیاس سنجش خانواده و ازدواج*، تهران: انتشارات بعثت.
- ذوالفقاری، م.، فاتحی زاده، م.، و عابدی، م. (۱۳۸۷). تعیین رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه با ابعاد صمیمیت زناشویی زوجین شهر اصفهان. *فصلنامه خانواده‌پژوهی*، ۱۵(۴)، ۲۶۱-۲۴۷.
- رییس‌الساداتی، س. ف.، نظربلند، ن.، و خوش‌کنش، ا. (۱۳۹۵). بررسی رابطه طرحواره‌های ناسازگار اولیه و تمایزیافتگی با میزان سازگاری زناشویی. *مجله مطالعات ناتوانی*، ۶، ۳۵-۲۸.
- قادری، ه.، نبی زاده، ق.، و اسمعیلی کورانه، ا. (۱۳۹۳). سبک‌های هویت احساس تنهایی و ترس از صمیمیت در افراد معتاد به اینترنت و افراد بهنجار. *فصلنامه مطالعات ملی*، ۴(۱۵)، ۱۳۶-۱۱۷.
- قاسمی، و. (۱۳۸۹). *مدل سازی معادله ساختاری در پژوهش‌های اجتماعی با کاربرد Amos Graphice*، تهران: انتشارات جامعه‌شناسان.
- فاریابی، ظ.، و زارعی محمودآبادی، ح. (۱۳۹۴). بررسی و مقایسه سازگاری زناشویی، شادکامی و میل به طلاق در ازدواج‌های سنتی و غیرسنتی شهر یزد. *دو ماهنامه علمی-پژوهشی طلوع بهداشت*، ۳(۱۴)، ۹۴-۸۳.
- فلاح زاده، ه.، فرزاد، و.، و فلاح زاده، م. (۱۳۹۰). بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس ترس از صمیمیت (FIS). *پژوهش در سلامت روان‌شناختی*، ۱۲(۵)، ۷۹-۷۰.
- کافی، م.، اسفنجانی، م.، نوری، م.، و صالحی، ا. (۱۳۹۰). اثربخشی گروه‌درمانی به روش تحلیل رفتار متقابل بر سازگاری زناشویی و پیشگیری از عود افراد سم‌زدایی شده. *فصلنامه پژوهش‌های نوین روان‌شناختی*، ۲۳(۶)، ۱۳۷-۱۱۶.
- کرلینجر، ف. ن. (۲۰۰۴). *مبانی پژوهش در علوم رفتاری*، ترجمه ح. پ. شریفی (۱۳۸۳). تهران: نشر آوای نور.
- لطفی، ر. (۱۳۸۵). *مقایسه طرحواره‌های ناسازگار اولیه در مبتلایان به اختلالات شخصیت دسته ب و افراد سالم*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه الزهراء.
- معین، ل.، غیائی، پ.، و مسموعی، ر. (۱۳۹۰). *رابطه سخت رویی روان‌شناختی با سازگاری زناشویی*. *فصلنامه جامعه‌شناسی زنان*، ۴(۲)، ۱۸۹-۱۶۳.
- نادری اصفهانی، م. (۱۳۹۳). *بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس ترس از صمیمیت و رابطه آن با نوع دلبستگی و سازگاری زناشویی*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز.
- یانگ، ج. کلوکسو، ژ. (۲۰۰۳). *زندگی خود را دوباره بیافرینید*، ترجمه ح. حمیدپور، پیرمرادی، ا.، و گلی‌زاده، ن. (۱۳۹۰). تهران: انتشارات ارجمند.
- یانگ، ج. کلوکسو، ژ. و ویشار، م. (۱۳۸۶). *کتاب طرحواره درمانی*. ترجمه ح. حمیدپور، و اندوز، ز. تهران: انتشارات ارجمند.
- ایرانی زاده، ج.، زارعی محمودآبادی، ح.، وزیریان، س.، و افشانی، ع. (۱۳۹۸). *کشف الگوی تحکیم خانواده بر اساس نظریه لازاروس در زوجین شهر یزد: مطالعه کیفی*. *دوماهنامه طلوع بهداشت*، ۱۸(۵)، ۴۰-۲۷.

- Ahy, G. (2006). *Standardization of the Yang schema short version*. Master Thesis in Psychology. Allameh Tabatabaei University [in Persian].
- Amani, A. Eisanejad, O. Azizi, A. (2015). Study of the Structural Relations of Early Maladaptive Schemas, Personality Factors and Marital Adjustment. *Journal of Modern Psychological Researches*, 10(37), 45-70 [in Persian].
- Atashpor, h. Ebrahimi, L. Kazemi, A. (2013). *Intimacy and Fear of Intimacy*. Tehran: *Gatreh Publishing* [in Persian].
- Bali, A., Dhingra, R., & Baru, A. (2010). Marital Adjustment of Childless Couples. *J Soc Sci*, 24(1), 73-76.
- Besharat, M. (2013). The relationship between Fear of Intimacy and Marital Satisfaction in a Sample of Iranian Couples: Moderating Role of Attachment Styles. *Journal of Applied Counseling*, 2(1), 46-56 [in Persian].
- Boden, J. S., Fischer, J. L., Niehuis, S. (2009). Predicting Marital Adjustment from Young Adults' Initial Levels and Changes in Emotional Intimacy over Time: A 25-Year Longitudinal Study. *J adult dev*, 17, 121-134.
- Chen, J. Zhang, Y. Hong, Z. Sander, G.W. Zhou, D. (2013). Marital Adjustment for Patients with Epilepsy in China. *Epilepsy & Behavior*, 28(1), 99-103.
- Crollinger, F. N. (2004). *Principles of Research in Behavioral Sciences* (H. P. Sharifi, Trans.). Tehran: AVAY-E- NOOR [in Persian].
- Damiano, S. R., Reece, J., Reid, S., Atkins, L., & Patton, G. (2015). Maladaptive Schemas in Adolescent Females with Anorexia Nervosa and Implications for Treatment. *Eating Behaviors*, 16, 64-71.
- D'Andrea, J. T. (2004). *An Investigation of the Relationship between Early Maladaptive Schemas and Psychological Adjustment: The Moderating Effects of Spiritual Coping Styles*. Doctoral Dissertation, New York University.
- Descutner, C. J. & Thelen, M. H. (1991). Development and Validation of a Fear of Intimacy Scale. *Psychological Assessment*, 3(2), 218-225.
- Dumitrescu, D. & Rusu, A. S. (2012). Relationship between Early Maladaptive Schema, Couple Satisfaction and Individual Mate Value: An Evolutionary Psychological Approach. *Journal of cognitive and behavioral psychotherapies*, 12(1), 63-76.
- Ebrahimi Biseh, L. (2010). *Relation between the Fear of Intimacy and the Type of Attachment and Marital Adjustment in Women on the Verge of Divorce and Normal Women*. Master Thesis in Psychology, Islamic Azad University [in Persian].
- Epstein, N. Chen, F. and Beyder-Kamjou, I. J. (2005). Relationship Standard and Marital Satisfaction in Chinese and American Couples. *Journal of family psychology*. 10, 72-88.
- Falahzadeh, H., Farzad, V., & Falahzadeh, M. A. (2011). Study of the Psychometric Characteristics of Fear of Intimacy Scale (FIS). *Journal of Research in Psychological Health*. 5(1), 70-79 [in Persian].
- Faryabi, Z., & Zareii Mahmood Abadi, H. (2015). Comparative Study of Marital Adaptation, Happiness and Divorce Inclination in Traditional and Non Traditional Marriages. *TOLOU- E- BEHDASHT*. 14 (3), 83-94 [in Persian].
- Gaderi, E. Nabizadeh, Gh., & Esmaali Kurane, A. (2014). Identity Styles of Loneliness and Fear of Intimacy in People Addicted to the Internet and Normal People. *National Studies*, 4 (15), 117-136 [in Persian].
- Ghasemi, V. (2011). *Structural Equation Modeling in Social Research Using Amos Graphice*, Tehran: Sociology Publishers [in Persian].
- Gungor, H. C. (2015). The Predictive Role of Early Maladaptive Schemas and Attachment Styles on Romantic Relationships. *International J. Soc. Sci. & Education*, 5(2), 417-430.

- Hatamii, M., & Fadayi, M. (2015). Effectiveness of Schema Therapy in Intimacy, Marital Conflict and Early Maladaptive Schemas of Women Suing for Divorce. *International Journal of Advanced Biological and Biomedical Research*, 3(3), 285-290 [in Persian].
- Huston, L. V. & Melz, H. (2004). The Case for (Promoting) Marriage: the Devil is in the Details. *Journal of Marriage and Family*, 66(4), 943-958.
- Iranizadeh, J., Zarei Mahmood Abadi, H., Vaziri, S., & Afshani, S. A. (2018) Exploring a family Consolidation Model based on the Lazarus Multifaceted Theory: Qualitative Study. *TOLO-E-BEHESH*. 18(5), 27-40. [Persian]
- Kafi, S. M., Mollazadeh Esfanaji, R., Nori, M., & Salehi, E. (2009). The Effectiveness of Transactional Behavior Analytic Group Therapy on the Prevention of Relapse among Detoxified People. 23(6), 116-137. [in Persian].
- Khajouai Nia, M. Ghiasi, M. Izadi, S. & Sarami, G. R. (2015). Study Early Maladaptive Schemas as Predictors of Marital Dissatisfaction in India and Iran- Role of Conditional Schemas as a Mediator and Moderator. *J. Appl. Environ. Biol. Sci.*, 5(11), 590-597 [in Persian].
- Koruk, S. (2017). Early Maladaptive Schemas and Attachment Styles Predicting Tendencies in Intimate Relationship. *European Journal of Education Studies*, 3(9), 393-411.
- Lotfi, R. (2007). *Comparison of Early Maladaptive Schemas in Patients with B-personality Disorders and Healthy People*. Master's thesis in psychology, Alzahra University [in Persian].
- Mcdermott, N. (2008). *Early Maladaptive Schemas, Attachment, Negative Affect and Relationship Satisfaction*. Master Thesis in Psychology. Rowan University.
- Naderi, M. (2014). *Psychometric Evaluation of the Fear of Intimacy Scale and Its Relationship with the Type of Attachment and Marital Adjustment*. Master Thesis in Psychology, Islamic Azad University, Central Tehran Branch [in Persian].
- Papalia, D. E., Gross, D., & Feldman, R. D. (2003). *Child Development: A Topical Approach and Making*. New York: McGraw Hill.
- Pascal, A., Christine, A., & Jean, L. (2008). Development and Validation of the Cognitive Inventory of Subjective Distress. *International Journal of Geriatric Psychiatry*, 23, 1175-1182.
- Peiravi, M, Bahrami, H. (2017). The Survey of the Couple's Primary Inconsistent Schemas and the Matrimonial Adjustment in Married Students. *ROOYESH*, 6(1), 131-158 [in Persian].
- Phillips, T. M., Wilmoth, J. D., Wall, S. K., Peterson, D. J., Buckley, R. & Phillips, L. E. (2013). Recollected Parental Care and Fear of Intimacy in Emerging Adults. *The Family Journal: Counseling and Therapy for Couples and Families*, 21(3), 335-341 [in Persian].
- Pourmovahed, Z. Mazloomi SS.Zareei Mahmoodabadi H.Tavangar H.Yasini M. (2017). Family stability and conflict of spiritual beliefs and superstition among Yazd people in Iran: a qualitative study. *World Family Medicine/Middle East Journal of Family Medicine*. 15(9), 97-103.
- Pourmovahed, Z., Mazloomi, S. S., Zareei Mahmoodabadi, H., Tavangar, H., Yasini, M., & Vaezi, A. (2018). Deficiency of Self-efficacy in Problem-solving as a Contributory Factor in Family Instability: A Qualitative Study. *Iran J Psychiatry*, 13(1), 32- 39.
- Racine, C. (2005). *Does Religious Coping Moderate the Relationship between Early Maladaptive Schemas and Negative Trait Affect, College Adjustment, and Alcohol Use?* Unpublished Doctoral Dissertation, New York University.

- Raes Alsadati, S. F., Nazarboland, N., & KhoshKonesh, A. (2016). The Study of the Relation of Early Maladaptive Schemas and Differentiation with the Extent of Marital Adjustment. *MEJDS*, 6(1), 28-35 [in Persian].
- Rahimi, M., Meratian, N., Zareei Mahmoodabadi, H. (2018). The Role of Family Communication Dimensions in Adolescents' depression with the Mediation of Cognitive Flexibility. *Journal of Fundamentals of Mental Health*, 20(5), 332-339.
- Sanaei Zaker, B. (2000). *Family and Marriage Measurement Scales*, Tehran: BESAT Publications [in Persian].
- Stiles, O. E. (2004). *Early Maladaptive Schemas and Intimacy in Young Adult's Romantic Relationships*. Unpublished Doctoral Dissertation, Alliant International University.
- Tain osp, Baranoff, J. (2007). Young Schema Questionnaire: Review of Ppsychometric and Measurement Issues. *J psychol*, 59(2), 78-86.
- Yoo, H. (2013). *Couple Intimacy and Relationship Satisfaction: A Comparison Study between Clinical and Community Couples*. Ph.D. Degree in Philosophy, Ohio State University.
- Young, J. E., Klosko, J. S., & Weisharr, M. E. (2003). *Schema Therapy: A practitioner's Guide*. New York: The Guilford Press.
- Young, J. E. (1999). *Cognitive Therapy for Personality Disorder: A Schema-Focused Approach* (rev. ed) (pp: 78-89). Sarasota, FL: Professional Resource Exchanging.
- Zareei Mahmoodabdi, H., Ahmadi, A., Bahrami, F., Etemadi, O., Fatehizade, M. (2012). The Effectiveness of Combining Cognitive Techniques and Retraining Attribution Styles on Dimensions of Family Function in Divorce Applicant Couples. *International Journal of Psychology Studies*. 4(2), doi:10.5539/ijps.v4n2p257.
- Zareei Mahmoodabadi, H., Nasirian, M., & Sardadvar, N. (2018). Effectiveness of Psycho Educational Intervention on Improving Symptoms of Patients with Obsessive Compulsive Disorder and General Family Functioning of Companions. *Iranian Red Crescent medical journal*, 20(2), doi: 10.5812/ircmj.58377.
- Zolfaghari, M. Fatehi Zadeh, M., & Abedi, M. R. (2008). Determining Relationships between Early Maladaptive Schemas and Marital Intimacy Among Mobarakeh Steel Complex Personnel. *Journal of Family Research* 4(3), 247-261 [in Persian].